

Aby Twoje dziecko mówiło pięknie...

...zanim zaczniesz mówić - pamiętaj!

- O ile to możliwe, należy karmić dziecko piersią, a później tyczką.
- Wcześniej przyuczać do picia z kubeczka.
- Jak najwcześniej odstawić smoczek i butelkę.
- Nie dopuszczać do ssania kciuka.
- Gdy wyrzynają się ząbki, podawać twarde pokarmy do gryzienia i przeżuwania, np. marchewkę, jabłko, skórki z pieczywa.
- Utrzymywać drożny nos - uczyć dziecko oddychania przez nos.
- W razie wątpliwości korzystać z pomocy lekarzy specjalistów, psychologa, logopedy.
- Dbać o dobry kontakt emocjonalny z dzieckiem - często je przytulać, głaskać, śpiewać, czytać, naśladować jego wokalizacje.
- Mówić do dziecka prostym językiem, wolno, wyraźnie, nie zdrabiać, patrzeć w oczy dziecka, używając gestów i mimiki!

10 rad – co robić, aby rozwijać mowę Twojego dziecka!

1. Ucz słuchania...

Jeśli niepokoi Cię słuch dziecka, niezwłocznie skontaktuj się z lekarzem. Słuch swojej pociechy rozwijasz od pierwszych chwil po urodzeniu, kiedy mówisz do malca gdy naśladujesz jego odgłosy. Zaczynaj od najprostszych zabaw poszukiwania źródła dźwięku, np. pozytywki, głośno tykającego budzika. Kołysz się z maleństwem trzymanym w ramionach w rytm śpiewanej melodii. Pytaj: „kto to, co to?”. W ten sposób uczysz koncentracji uwagi na dźwiękach. Dobry słuch to dobry start do poprawnego mówienia.

2. Gimnastykuj buzię dziecka...

Dbać o prawidłowe oddychanie, gryzienie, żucie i połykanie - to też ćwiczenie! Często gimnastykujcie przed lustrem buzię: wargi i język. Opowiadaj historię, ilustruj je ruchami języka czy warg i zachęcaj dziecko do naśladowania. Gdy maluch ma problemy z unoszeniem języka ku górze lub wysuwaniem go z buzi, przyczyną może być skrócone wędzidełko. Sprawdź to - poproś dziecko o klaskanie językiem lub oblizanie górnej wargi, zębów, podniebienia, przy szeroko otwartych ustach. Jeśli sprawa to trudność dziecka - skonsultuj się z logopedą. Im wcześniej, tym lepiej! Sprawna buzia to w przyszłości poprawna wymowa!

3. Baw się z dzieckiem: śpiewaj, tańcz, rymuj...

Mów do dziecka wolno, używaj prostych zdań. Patrz na nie i moduluj głos. Przypomnij sobie stare zabawy paluszkowe, np. „Idzie kominiarz...”, „Ważyła sroczka”. Bawcie się w „Burzę na morzu...”, czy „Jedzie, jedzie pan”. Poprzez takie zabawy - ruch ciała, wypowiedzanie samogłosek lub tępych dźwięków - dziecko odkrywa świat mowy. Z czasem dopowiada coraz więcej prostych sylab, a nawet wyrazów. To daje poczucie sukcesu i motywuje do mówienia.

4. Ucz prostych wierszyków i piosenek - gdakajcie, miauczcie, kwaczcie...

Recytuj wierszyki z dużą ilością wyrazów dźwiękonaśladowczych. Chwal dziecko za próby powtarzania tych dźwięków. To też sprzyja nauce mówienia. Proste „hau, haul, miaul” to pierwsze kroki w świecie mowy. Ćwicz pamięć słuchową, rozwijaj wyobraźnię. Wspólna recytacja wierszyka cieszy dziecko i pozwala nawiązać rozmowę, oswaja je z melodią, rytmem, intonacją. To niezwykle istotny element edukacji językowej.

5. Rysuj i maluj z dzieckiem...

Rysuj proste, symboliczne obrazki, gdy coś dziecku opowiadasz lub recytujesz wierszyki. Posadź malucha na kolanach. To nie tylko ułatwia wykonanie zadania, ale Wasz bliski kontakt zaspokaja potrzebę bezpieczeństwa. Możecie rysować wspólnie dzięki prowadzeniu Twoją ręką rączki dziecka trzymającego kredkę. Zwróć uwagę na dobry chwyt kredki. Ilustrowanie opowiadań ułatwia dziecku rozumienie Twoich słów i wprowadza w świat pojęć abstrakcyjnych, zachęca do podejmowania pierwszych prób manipulowania kredką i zapoznaje z kolorami. Gdy rysujesz, odruchowo mówisz wolniej - dziecku łatwiej zrozumieć Twoje słowa.

6. Dmuchaćcie i chuchajcie...

Zadбай, by Twoje dziecko, gdy nie mówi, oddychało przez nos - to zdrowe! Bawcie się razem w dmuchanie na wiatraczek, w robienie baniek mydlanych, nadmuchiwanie balonów, gwizdanie, dmuchanie przez rurkę, chuchanie na szybę czy lustro. To pomoże dziecku lepiej gospodarować powietrzem - wszak mówimy na wydechu! Pamiętaj zawsze o wietrzeniu pomieszczenia do takich zabaw i nieprzedłużaniu ich, bo zmęczą Twoje dziecko!

7. Wyliczajcie, układajcie własne wyliczanki...

„...Ele mele dutki...” - jakie to zabawne i łatwe, dziecko chętnie to powtórzy. Jest to także zachęta do nonsensownych rymów, do zabaw językowych, przyzwolenie na twórczą aktywność językową dziecka. Wyliczanki wypowiedzane wielokrotnie to doskonały trening pamięci słuchowej. Wyrabiają poczucie rytmu. Wyliczanki, w których pojawia się odliczanie, łagodnie wprowadzą Twoje dziecko w świat liczb - są pierwszymi wprawkami matematycznymi.

8. Nazywajcie kolory - „żółty jak słońce”, wymyślajcie proste zagadki: „ma cztery łapy i szczeka”...

Opanowanie nazw kolorów to dla wielu maluchów trudny orzech do zgryzienia. W zapamiętaniu abstrakcyjnej nazwy koloru pomaga skojarzenie go z konkretnym przedmiotem. Warto bawić się w wyszukiwanie przedmiotów w danej kolorystyce, np. „czerwony jak jabłko, serce itp.”. To nie tylko nauka barw, ale też bogactwo zasobu słownictwa. Opisz przedmioty i proś dziecko, by odgadło, o czym mówisz. Po takim treningu starszemu dziecku czytaj popularne zagadki. To uczy definiowania pojęć, abstrahowania - rozwija logiczne myślenie.

9. Ruszaj się z dzieckiem: skaczcie, biegajcie, turlajcie się...

Zadбай o aktywność ruchową. Pamiętaj: sprawność fizyczna całego ciała, także dłoni, jest bardzo ważna dla harmonijnego rozwoju mowy Twojego dziecka. Od pierwszych chwil życia dziecka usprawniaj je ruchowo. Zachęcaj do raczkowania, turlania, a później do skakania, stania na jednej nodze, chodzenia po murku, zabaw z piłą. Ucz jazdy na hulajnodze, rowerku, wrotkach. Bawcie się na śniegu, piasku czy w wodzie. To znakomicie usprawnia koordynację ruchów dziecka. Daje mu możliwość wydatowania energii, ale również pośrednio stymuluje mowę. Aby Twoje dziecko w przyszłości ładnie pisało, usprawniaj jego dłonie. Manipulacje przedmiotami, lepcie, wydzieranie, malujcie i rysujcie. Pamiętaj o stopniowaniu trudności. Zabawy z używaniem kredki czy nożyczek powinny poprzedzać wprawki w postaci: malowania palcami, lepienia, wydzierania papieru, stemplowania itp.

10. Czytaj, czytaj i jeszcze raz czytaj Twojemu dziecku...

Czytaj dziecku od najwcześniejszych chwil jego życia - codziennie! Pamiętaj, aby treść książki była dostosowana do wieku dziecka. Początkowo niech będą to plastikowe lub tekturowe książeczki z prostymi obrazkami, które Ty nazywasz lub o nich opowiadasz. Z czasem włącz wierszyki, które zawierają wyrazy dźwiękonaśladowcze. Czytanie zbuduje pozytywne więzi między Wami, dziecku zapewni emocjonalny rozwój, wzbogaci słownik, rozwine pamięć i wyobraźnię. W przyszłości nawyk słuchania i czytania uchroni Twoją pociechę przed uzależnieniem od telewizji i komputera..

